

Lelystad Hondsdrif 56

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Lelystad, Hondsdraf 56

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R21.053

Status

1.1 (definitief)

Datum

04-01-2022

Opdrachtgever

Rho – Adviseurs voor Leefruimte
Druifstreek 72-c
8911 LH Leeuwarden

Auteur

Jessica Hovius

Controle

Willem Oevering

Voorpagina

Te bebouwen grasveld

Te citeren als

Hovius, J., 2021. QuickScan Lelystad, Hondsdraf 56; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.053 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Wetterwille 9
8401 GB Gorredijk

Copyright

© 2021 JM ecologie b.v. *Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.*

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep.....	8
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	9
3.1	Vogels.....	9
3.2	Vleermuizen	10
3.3	Overige zoogdieren.....	11
3.4	Reptielen.....	12
3.5	Amfibieën.....	12
3.6	Dagvlinders	12
3.7	Overige fauna.....	13
3.8	Vaatplanten	13
4	Effecten en gevolgen.....	14
4.1	Overzicht beschermde soorten.....	14
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	14
5	Mitigerende maatregelen	16
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	16
5.2	Vleermuizen; mitigatie.....	17
6	Conclusie.....	18
	Geraadpleegde bronnen.....	19

1 Inleiding

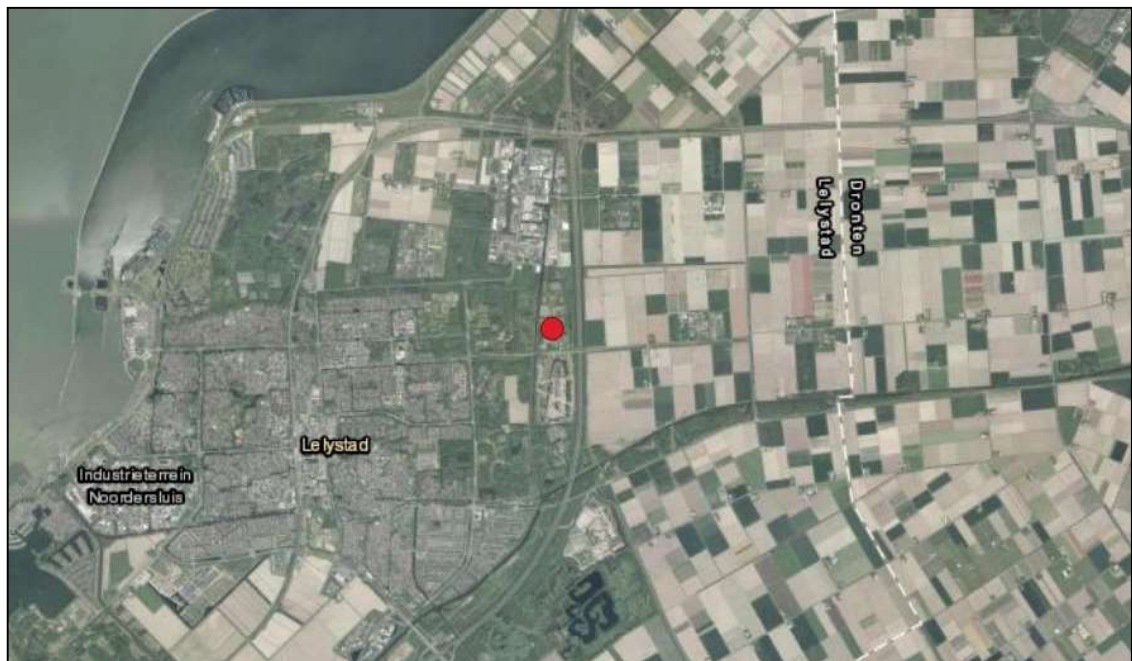
1.1 Aanleiding

In opdracht van Rho – Adviseurs voor leefruimte, verder “opdrachtgever” genoemd, heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd voor de bouw van vier woonunits op een grasveld aan de Hondsdraf 56 te Lelystad, gemeente Lelystad, provincie Flevoland. De opdrachtgever heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. gevraagd een QuickScan uit te voeren op het grasveld om te onderzoeken of er aanwijzingen zijn dat er beschermde soorten of verblijf/broedlocaties van beschermde soorten aanwezig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming.

De opdrachtgever is voornemens om op het perceel uitbreiding te realiseren van de zorgboerderij ‘Flevo Zon’. De opdrachtgever wil weten of, en zo ja, welke effecten deze werkzaamheden met zich mee brengen op aanwezige (beschermde) flora en fauna.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen aan de Hondsdraf, een doodlopende weg ten oosten van Lelystad. De omgeving van het plangebied bestaat grotendeels uit bospercelen en agrarische percelen, nabij het plangebied zijn een aantal volkstuintjes gelegen. Op ongeveer twee kilometer van het plangebied liggen het IJsselmeer (noord) en het Markermeer (west). De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied in Flevoland, aangegeven met een rode stip. (Bron achtergrond: Esri)

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN. In Flevoland wordt de naam NNN gehandhaafd. Naast de NNN gebieden behoren ook de ecologische verbindingzones in Flevoland tot beschermd natuurgebied.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat alle provincies en het Rijk de voorheen geldende "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012" aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. Bij voorliggende toetsing is ervan uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en onwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlassen en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog W. Oevering van JM ecologie b.v. op 11 maart 2021. Het bezoek is uitgevoerd van 11:00 tot 12:00 uur, bij 9°C en 4 Bft, op een bewolkte, regenachtige dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Hondsdraf nabij Lelystad (afbeelding 2.1). Aan de noord- en oostzijde ligt de Hondsdraf tegen het plangebied aan. Aan de noordzijde ligt de zorgboerderij. Ten oosten van het plangebied loopt een bomenrij, met daarachter een grasveld en bebouwing. Aan de westzijde liggen volkstuintjes. Op ongeveer honderd meter ten westen van het plangebied ligt de watergang de Oostervaart. Aan de oostzijde liggen enkele agrarische percelen welke door bomenrijen zijn omringd. Verder liggen in de directe omgeving van het plangebied enkele bospercelen.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader). (Bron achtergrond: Esri)

Het plangebied bestaat uit een stuk grasland met enkele jonge aangeplante bomen op de westzijde van het perceel (afbeelding 2.2). Momenteel staan er een tent, een toiletgebouw en een tijdelijk gebouw op het perceel om, in verband met corona, extra lesruimte te creëren voor een nabijgelegen school (afbeelding 2.3). Op de perceelgrens is een gazon omheining geplaatst (afbeelding 2.4). Aan de westzijde is een watergang achter de omheining gelegen (afbeelding 2.5). Ten noorden van het plangebied loopt achter het bosperceel een watergang (afbeelding 2.6). Naast dit bosperceel ligt de zorgboerderij (afbeelding 2.7). Aan de oostkant van het plangebied ligt de Hondsdraf met daarachter een bomenrij (afbeelding 2.8). In deze bomenrij is een eksternest aangetroffen (afbeelding 2.9).

Afbeelding 2.2. Aangeplante bomenrij in plangebied.

Afbeelding 2.3. Tent en bebouwing in plangebied.

Afbeelding 2.4. Omheining van het plangebied.

Afbeelding 2.5. Watergang aan westzijde plangebied.

Afbeelding 2.6. Bosperceel met watergang aan noordzijde van het plangebied.

Afbeelding 2.7. Zorgboerderij aan noordzijde van het plangebied.

Afbeelding 2.8. De Hondsdraf met bomenrij ten oosten van het plangebied.

Afbeelding 2.9. Bomenrij met eksternest ten oosten van het plangebied.

2.2 Ingreep

Op het plangebied worden een aantal woonunits geplaatst ter uitbreiding van de zorgboerderij. De werkzaamheden zullen bestaan uit het verwijderen van de tijdelijke bebouwing en het bouwrijp maken van het plangebied. Vervolgens zullen er woonunits gebouwd worden (Afbeelding 2.10). Ten behoeve van de werkzaamheden zullen geen bomen worden verwijderd of watergangen worden aangetast. Op het moment van schrijven is het nog niet bekend wanneer de werkzaamheden zullen starten.

Afbeelding 2.10. Tekening woonunits. (Bron: k4architecten)

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 11 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd (in Flevoland). Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten in Flevoland (2021). Deze soorten zijn: boerenwaluw, bosuil, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, kerkuil, ransuil, roek, slechtvalk, steenuil en torenvalk.

Daarnaast zijn van 23 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flevoland (2021). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boomvalk, buizerd, draaihals, groene specht, grote bonte specht, havik, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, middelste bonte specht, oehoe, oeverzwaluw, ooievaar, raaf, rode wouw, sperwer, spreeuw, tapuit, wespandief, zeearend, zwarte specht en zwarte wouw. Indien sprake is van een ecologisch zwaar wegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermd

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. In de bomen binnen de verstoringszone zijn geen potentieel jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Voor de grote gele kwikstaart ontbreekt tevens geschikt broedbiotoop in de vorm van natuurlijke snelstromende beken.

Algemene broedvogels

In een boom ten oosten van het plangebied is een ekster nest aangetroffen. Nesten van de ekster vallen onder categorie 5 van de lijst met jaarrond beschermde vogelnesten. Deze nesten zijn alleen beschermd als er een ecologisch zwaarwegende reden voor is. In de omgeving staan genoeg vergelijkbare hoge bomen waar de ekster terecht kan, hierdoor wordt het ekster nest niet behandeld als jaarrond beschermd nest maar als een nest die valt onder algemene broedvogels.

In en rondom het plangebied kunnen diverse algemene broedvogels tot broeden komen in het broedseizoen. In bomen, bebouwing en heggen kunnen diverse zangvogels tot broeden komen. In de agrarische percelen rondom het plangebied kunnen akker- en weidvogels tot broeden komen. En langs oevers kunnen diverse watervogels als wilde eend en meerkoet tot broeden komen.

Mogelijke consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten en algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foeragegebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foeragegebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foeragegebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foeragegebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foeragegebieden. Het ongeschikt maken van een foeragegebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In het plangebied zelf zijn geen gebouwen aanwezig die mogelijk dienst doen als vleermuisverblijf voor gebouwbewonende vleermuizen. Echter is de zorgboerderij mogelijk wel geschikt als vleermuisverblijf. In en rond het plangebied zijn ook de bomen gecontroleerd op geschikte holten voor boombewonende vleermuizen, deze zijn niet aangetroffen.

Vliegroutes

In en rond het plangebied zijn diverse lijnvormige elementen die dienst zouden kunnen als vliegroute ondersteuning voor vleermuizen. De bomenrijen rondom het plangebied vormen mogelijke vliegroutes voor vleermuizen. Echter worden deze niet als essentieel aangemerkt omdat er genoeg alternatief in de omgeving aanwezig is. De watergang de Oostervaart vormt mogelijk wel een essentiële vliegroute doordat er geen vergelijkbare brede watergangen in de omgeving aanwezig zijn.

Foeragegebied

De omgeving van het plangebied is geschikt als foeragegebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foeragegebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foeragegebied aangewezen.

Mogelijke consequenties van de ingreep op vleermuisverblijfplaatsen en vliegroutes staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.3 Overige zoogdieren

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de bever, boommarter, bunzing, edelhert, otter en steenmarter bekend. Er zijn geen waarnemingen bekend van de wezel en de hermelijn maar mogelijk zijn ook deze soorten aanwezig in de omgeving en worden daarom ook meegenomen in deze quickscan.

Bever

De bever leeft op plaatsen waar bos en open water aan elkaar grenzen. De bever heeft een voorkeur voor groot open water zoals meren, rivieren en beken maar ook moerassen met op de oevers broekbossen met boomsoorten als wilg en els voldoen. De waterdiepte moet minimaal 50 centimeter zijn (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn diverse waarnemingen van de bever bekend in de watergang ten westen van het plangebied op circa 200 meter afstand. De bever bouwt zijn burcht echter aan oevers, verblijfplaatsen in het plangebied kunnen hierdoor uitgesloten worden. Door de afstand en doordat de volkstuinen tussen de watergang en het plangebied in liggen wordt ook niet verwacht dat de bever het plangebied als foerageergebied gebruikt, tevens is de westelijke zijde van deze vaart meer geschikt. De aanwezigheid van de bever in het plangebied kan hiermee uitgesloten worden.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. Verblijfplaatsen van de soort bevinden zich vaak in oude spechten- en inrotingsholten van bomen. De boommarter kan echter ook verblijfplaatsen hebben onder takkenhopen. Rustplaatsen bevinden zich ook op andere plekken, zoals in konijnen- en vossenholten en tussen boomwortels (Zoogdierverseniging, z.d.). In en binnen de verstoringszone van het projectgebied zijn geen mogelijke verblijf- en/of rustplaatsen aangetroffen. Wel gebruikt de boommarter het plangebied en de omgeving mogelijk als foerageergebied. Er is echter genoeg, minstens even geschikt foerageergebied aanwezig in de omgeving. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van boommarter in en binnen de verstoringszone van het plangebied is daarmee uitgesloten.

Bunzing, wezel en hermelijn

De bunzing, wezel en hermelijn leven in allerlei verschillende soorten leefgebieden, van open plekken tot in bossen. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in holten van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdierverseniging, z.d.). Mogelijke verblijven van hermelijn, wezel en/of bunzing bevinden zich in de vele bosschages, bosgebieden en bomenrijen langs het plangebied. Daarnaast gebruiken hermelijn, wezel en bunzing het plangebied mogelijk als foerageergebied. Dit foerageergebied is echter niet essentieel, vanwege de aanwezigheid van voldoende alternatief, minstens even geschikt foerageergebied in de omgeving.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de bunzing, wezel en hermelijn staan beschreven in paragraaf 4.2.

Edelhert

Edelherten komen in Nederland voor op de Veluwe, de Oostvaardersplassen en in het Weerterbos. Buiten deze gebieden geldt in Nederland de zogeheten nulstand, wat inhoudt dat edelherten buiten deze gebieden afgeschoten worden (Zoogdierverseniging, z.d.). Edelherten hebben daarnaast geen vaste verblijfplaats waardoor beschermde leefgebied in en binnen het verstoringszone van het plangebied uitgesloten zijn. Mogelijk dat de waargenomen edelherten in de nabijheid van het plangebied deel uitmaken van een natuurpark.

Otter

De otter is een sterk watergebonden zoogdier welke voornamelijk op vis foerageert. De soort heeft zijn verblijfplaatsen in sterk begroeide oevers, maar ook in kunstmatige holtes (Zoogdierverseniging, z.d.). In de watergang ten westen van het plangebied zijn meerdere waarnemingen bekend van de otter op circa 200 meter afstand (NDFF, z.d.). De otter heeft zijn verblijfplaatsen aan oevers, waardoor verblijfplaatsen in het plangebied uitgesloten kunnen worden. De aanwezigheid van de otter in het plangebied kan hiermee uitgesloten worden.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdierverseniging, z.d.). In en rond het plangebied zijn geen sporen van de steenmarter aangetroffen, ook zijn geen mogelijke verblijfplaatsen voor de steenmarter gevonden. Hierdoor kan de aanwezigheid van de steenmarter in en binnen de verstortingszone van het plangebied uitgesloten worden.

3.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2500 meter rond het plangebied alleen waarnemingen van de ringslang bekend zijn.

De ringslang is een sterk aan water gebonden reptiel die met name in de directe omgeving van beken, sloten, rivieren, meren, vijvers en poelen wordt aangetroffen. Geschikte wateren kunnen in laagveengebieden, struwelen, parken, natte heidegebieden, bossen en zelfs in bebouwd en agrarisch gebied gelegen zijn, zolang er maar voldoende dekking en zonplekken aanwezig zijn. De ringslang is in Nederland afhankelijk van de aanwezigheid van broeihopen waarin de eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Deze broeihopen bestaan veelal uit hopen mest, compost, blad- en snoeiafval of in een natuurlijke situatie uit aangespoeld plantenmateriaal (RAVON, z.d.). De dichtstbijzijnde waarneming van de ringslang ligt op circa 600 meter afstand tot het plangebied. Echter zijn er in de directe omgeving van het plangebied geen geschikte watergangen voor de ringslang aanwezig, tevens ontbreekt geschikt landhabitat. Hierdoor kan de aanwezigheid van de ringslang in het plangebied uitgesloten worden.

3.5 Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn enkele waarnemingen van de kamsalamander en de vroedmeesterpad bekend. De vroedmeesterpad heeft alleen in Zuid-Limburg een natuurlijk verspreidingsgebied. Bij de twee waarnemingen in de buurt van het plangebied gaat het om uitgezette exemplaren. Er is in het plangebied of in de directe omgeving geen geschikt habitat aanwezig voor de vroedmeesterpad. Ook de kamsalamander komt van nature niet voor in Flevoland en ontbreekt geschikt habitat waardoor ook de aanwezigheid van kamsalamander in het plangebied uitgesloten kan worden (RAVON, z.d.).

3.6 Dagvlinders

In de wijde omgeving van het plangebied is één waarneming bekend van de grote vos. De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). Binnen het plangebied zijn geen (waard)bomen aanwezig voor de grote vos. Hierdoor kan de aanwezigheid van de grote vos in het plangebied uitgesloten worden.

3.7 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten, zoals libellen, kreeftachtigen, weekdieren en vissen zijn niet bekend in de wijde omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.8 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid Limburg. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde broedvogels	Huismus	3.10	Mogelijk
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Mogelijk in broedseizoen
Vleermuizen	Diverse soorten (verblijfplaatsen en vliegroutes)	3.5	Mogelijk

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde broedvogels

De zorgboerderij bevat mogelijk jaarrond beschermde nesten van de huismus. Er zullen geen werkzaamheden plaatsvinden aan de zorgboerderij en ook staat deze op voldoende afstand tot het plangebied, waardoor negatieve effecten op de huismus uitgesloten kunnen worden.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

Het is mogelijk dat de zorgboerderij vleermuisverblijfplaatsen bevat. Echter zullen er geen werkzaamheden plaatsvinden aan dit gebouw waardoor negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten is. Rondom het plangebied zijn diverse lijnvormige elementen aanwezig die mogelijk dienst kunnen doen als vliegroute ondersteuning van vleermuizen. De watergang ten westen van het plangebied vormt mogelijk een essentiële vliegroute. Er zullen geen werkzaamheden plaatsvinden die deze mogelijke vliegroutes doen verdwijnen. Wel kan er, indien er bouwverlichting wordt gebruikt, verstoring door licht optreden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Mogelijk in vogelbroedseizoen	Mitigerende maatregelen
Vleermuizen	Diverse soorten	3.5	Mogelijk	Mitigerende maatregelen

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten vóór het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden moeten voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het plaatsen van (fluit)linten in het grasland kunnen weidevogels en andere groundbroeders buiten het plangebied gehouden worden;

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

- Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecoloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecoloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.2 Vleermuizen; mitigatie

De omgeving van de werkzaamheden kan door vleermuizen in gebruik zijn als vliegroute. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met het vermijden van extra lichtoverlast op potentiële vliegroutes. Indien er licht gevoerd wordt na zonsondergang en voor zonsopkomst, dan dienen onderstaande mitigerende maatregelen opgevolgd te worden.

Mitigerende maatregelen:

- Extra lichtoverlast tijdens de werkzaamheden moet worden voorkomen door het licht weg te draaien van bebouwing, watergangen en bomen;
- Indien verlichting gevoerd moet worden dient er gekozen te worden voor amberkleurige verlichting.

6 Conclusie

In opdracht van Rho – Adviseurs voor leefruimte, verder “opdrachtgever” genoemd, heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd voor de bouw van vier woonunits op een grasveld aan de Hondsdraf 56 te Lelystad, gemeente Lelystad, provincie Flevoland. De opdrachtgever wil weten of en zo ja welke effecten deze werkzaamheden met zich mee brengen op aanwezige (beschermde) flora en fauna. De opdrachtgever heeft JM ecologie b.v. gevraagd om een QuickScan uit te voeren op deze locatie om te onderzoeken of de ingreep een effect heeft op beschermde soorten of verblijfplaatsen van deze soorten in het kader van de Wet natuurbescherming.

Uit deze quickscan blijkt dat er mogelijk vliegroue ondersteuning voor vleermuizen aanwezig is rond het plangebied. Er dienen mitigerende maatregelen genomen te worden ten aanzien van lichtverstoring op mogelijk essentiële vliegroueondersteuning voor vleermuizen. Ook voor algemene broedvogels dienen mitigerende maatregelen genomen worden wanneer er in het broedseizoen wordt gewerkt. Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen kan het plangebied preventief broedvogelvrij gehouden worden. De werking van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden door een ter zake kundig ecooog. Indien gestart wordt te midden van het broedseizoen dient door een ter zake kundig ecooog het plangebied, voorafgaand aan de werkzaamheden, gecontroleerd te worden op actieve broedgevallen.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 19 maart 2021.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdierverseniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Zoogdierverseniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten>
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>